

Steeds minder bollen in de Bollenstreek

Paul de Vlieger (Leidsch Dagblad)

13/02/2015 om 17:03

Bollenstreek

Het areaal bollengrond in de Bollenstreek is volgens de rekenmeesters van het CBS gedaald van 2758 hectare in 2007 naar 2209 hectare in 2014. In Noordwijk daalde de teelt zelfs met iets meer dan 65 procent. In Lisse met iets meer dan 45 procent. Landelijk bleef het cijfer van beteelde bollenvelden wel nagenoeg gelijk.

De cijfers zijn opvallend omdat de regionale politiek verschillende maatregelen heeft genomen om het karakteristieke landschap van de Bollenstreek in stand te houden. In 2008 werd vastgesteld dat in de Bollenstreek 2625 hectare 'eerste klas' bollengrond beschikbaar moet blijven. Eerste klas bollengrond is grond waar eens in de vijf jaar hyacinten op geteeld kunnen worden.

Iedere vierkante meter bollengrond die van de 2625 hectare verloren dreigt te gaan, moet ergens anders in de streek worden gecompenseerd. Daarnaast heeft de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) de taak om het aantal hectares aan bollenvelden in de Bollenstreek te verhogen. Niet gebruikte schuren en kassen worden daarom gesloopt en landerijen worden omgetoverd tot geschikt bollenland.

„Dat is wel degelijk een succes”, zegt Onno Zwart, directeur van de GOM. Volgens hem kwam er van 2011 tot en met 2013 zelfs vijftien hectare geschikte bollengrond bij. „Maar er is een verschil tussen het land dat ervoor geschikt is en het land dat daadwerkelijk wordt gebruikt voor bollenteelt.”

En daar zit de angel. Afgelopen jaren is er dus wel meer hoogwaardige bollengrond bijgekomen, maar het lijkt er op dat bollenkwekers minder hebben verbouwd. En niet alleen minder bollen. In de cijfers van het CBS is het aantal hectares vaste planten en zomerbloemen de afgelopen jaren in de Bollenstreek ook gedaald.

Vraagtekens

Een aantal mensen uit de bollensector zet vraagtekens bij die conclusie. John van der Slot van de Koninklijke Algemeene Vereniging voor Bloembollencultuur (KAVB) afdeling Bollenstreek kan het zich niet voorstellen. „Deze cijfers zouden betekenen dat heel veel grond braak ligt. Maar daar is het te duur voor”, zegt hij.

Ook Aad van Ruiten, voorzitter van LTO Noordwijkerhout, is verbaasd. „Maar cijfers liegen niet, zou je zeggen.” Hij ziet wel dat de afgelopen jaren veel veranderingen in de Bollenstreek hebben plaatsgevonden. „In de bollensector in de Bollenstreek werkten veel babyboomers en die zijn de afgelopen jaren gestopt. En hun bedrijf is niet altijd overgenomen.”

Zwart heeft na aanleiding van de cijfers een rondje in de streek gemaakt en heeft geconstateerd dat niet veel velden braak liggen. „Het is economisch natuurlijk minder goed gegaan en het heeft hier in de Bollenstreek, waar veel kleine bedrijfjes zijn, kennelijk harder

toegeslagen. Zij hebben niet veel vet op de botten. Maar ik vind twintig procent wel erg veel.”

Het lijkt er volgens Zwart wel op dat in Bollenstreek de economische trend wordt versterkt. „Toen het van 2000 tot 2008 goed ging, is de productie van bollen hier enorm toegenomen. Veel meer dan het landelijk gemiddelde.”

Het CBS staat achter haar cijfers. Perswoordvoerder landbouw Cor Pierik licht toe: „Deze cijfers zijn niet gebaseerd op een steekproef. Nee, iedere kweker vult ieder jaar in hoeveel hectare ze gebruiken om vaste planten, bollen enzovoort te kweken. En dat tellen we bij elkaar op.”

Verschuiving

Volgens Pierik lijkt de bollenteelt te verschuiven naar elders in het land. De Bollenstreek wijkt met de cijfers namelijk af van de rest van Nederland, waar de bollenteelt nagenoeg gelijk is gebleven. In Drenthe steeg de productie zelfs met zestig procent.

Het aandeel dat de Bollenstreek had in de totale productie van bollen in Nederland daalde daarom. Lag dat in 2007 op bijna twaalf procent van het totale oppervlakte aan beteelde bollenvelden, in 2014 was dat nog negen procent.

Van Ruiten is niet verbaasd over die cijfers. Zijn familiebedrijf is zelf ook voor een deel ergens anders gaan telen. „Om te kunnen concurreren moeten we in de bollenteelt machines gebruiken. Maar als je machines gebruikt, heb je grote percelen nodig. De percelen in de Bollenstreek zijn klein. Hierdoor is een aantal kwekers in Noord-Holland en Flevoland gaan telen.”

Probleem

Zwart erkent het probleem en geeft aan dat GOM daarom inzet op herverkaveling. „Er moeten grotere percelen ontstaan waardoor schaalvergroting bij de kwekers kan plaatsvinden. Dat is wel echt nodig om de Bollenstreek aantrekkelijk te houden voor bollenkwekers. Je kunt als grote supermarkt ook niet in een kleine kruidenierswinkel zitten.”

Maar Zwart, Van der Slot en Van Ruiten zijn ondanks de CBS-cijfers niet somber gestemd over de toekomst van de bol in de Bollenstreek. Van Ruiten: „Het gaat veel te ver om aan de hand van deze cijfers te concluderen dat de bollenteelt uit de streek verdwijnt. Ik zie dat niet om mij heen.” Zwart: „Er zijn maatregelen genomen en het kost tijd voordat je die in de cijfers terug kunt zien. Maar als je nu naar buiten kijkt, lijkt er weer veel grond in gebruik te zijn genomen. Dus zijn we benieuwd naar de cijfer van 2015. Want volgens mij gaan we de goede kant op.”